

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/92/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718204838
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6718204838.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 50 361 368 proti žalovanému L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX P. o zaplatenie X.XXX,- H. s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Zvolen sp.zn. 14Csp/51/2018-117 zo dňa 30. mája 2019 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp.zn. 14Csp/51/2018-117 zo dňa 30. mája 2019 v druhej výrokovej vete mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvné úroky vo výške 1.415,55 Eur, úroky vo výške 13,90% ročne zo sumy 3.752,- Eur od 01.06.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a vo zvyšnej časti napadnuté rozhodnutie v druhej výrokovej vete o čiastočnom zamietnutí žaloby potvrdzuje.

II. Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp.zn. 14Csp/51/2018-117 zo dňa 30. mája 2019 v tretej výrokovej vete potvrdzuje.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 88%.

odôvodnenie:

1. Prvou výrokovou vetou napadnutého rozhodnutia zaviazal okresný súd žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 3.752,- Eur, zmluvný úrok vo výške 396,28 Eur, úroky z omeškania vo výške 513,92 Eur, bankové poplatky v sume 4,65 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.752,- Eur od 01.06.2018 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Vo zvyšnej časti okresný súd druhou výrokovou vetou žalobu zamietol. V tretej výrokovej vete uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 88 %.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca (pôvodne Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890) sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 4.000,- Eur, dlžných úrokov vo výške 396,28 Eur, ďalších dlžných úrokov vo výške 2.055,97 Eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 4.000,- Eur vo výške 13,90 % ročne od 01.06.2018 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.000,- Eur, t.j. z neuhradenej istiny od 01.06.2018 do zaplatenia a bankových poplatkov vo výške 14,65 Eur, a to z titulu uzavretia Zmluvy o úvere č. 7212522585 uzavretej medzi predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 29.08.2014 (ďalej len „zmluva o úvere“). Žalobca odôvodnil svoj nárok tým, že žalovanému bol poskytnutý úver v sume 4.000,- Eur, ktorý sa ho zaviazal vrátiť v splátkach podľa zmluvy o úvere. Podľa žalobcu do 31.05.2018, ku ktorému dátumu je vystavený výpis z úverového účtu žalovaného, tento na istinu neuhradil žiadnu sumu, na úrokoch zaplatil

198,29 Eur a poplatky vo výške 49,71 Eur, t.j. spolu zaplatil veriteľovi 248,- Eur. Z dôvodu omeškania s úhradou dohodnutých splátok pôvodný veriteľ podľa § 565 s použitím § 53 ods. 9 Obč. zák. vyhlásil úver za predčasne splatný, ktorému predchádzalo upozornenie na zaplatenie dlžnej sumy.

3. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v priebehu konania súd prvej inštancie rozhodol o zmene na strane žalobcu tak, že pôvodný žalobca Poštová banka, a.s. z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil žalobca - BENCONT COLLECTION, a.s. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 uzavretej medzi pôvodným žalobcom Poštovou bankou, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom.

4. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril a na pojednávanie sa nedostavil.

5. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na výzvu súdu žalobca dňa 09.04.2019 doplnil špecifikáciu žalovanej sumy a skutkové tvrdenia uplatneného nároku. Úver vyhlásil za predčasne splatný ku dňu 14.09.2015, pričom podľa obchodných podmienok je oprávnený ďalej úročiť nesplatenú istinu úveru dohodnutým úrokom podľa zmluvy o úvere vo výške 13,90% ročne. Žalovaný uhradil sumu 248,- Eur, ktorá podľa zmluvy o úvere a Obchodných podmienok bola vo výške 49,71 Eur započítaná na poplatky, suma 198,29 Eur na zmluvné úroky a na istinu nebola započítaná žiadna suma. Podľa Obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou úverovej zmluvy, mali byť platby žalovaného započítavané na poplatky podľa Sadzobníka, na úrok z omeškania, úrok z úveru a na splátku istiny úveru.

6. Podľa žalobcu do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavovala suma 580,37 Eur výšku zmluvných úrokov a úroky z omeškania predstavovali sumu 14,20 Eur, spolu vo výške 594,87 Eur, na ktorú započítal žalobca úhradu žalovaného vo výške 198,29 Eur a neuhradená suma úrokov predstavovala čiastku 396,28 Eur. Od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do 31.05.2018 predstavuje výška zmluvných úrokov sumu 1.508,05 Eur a úrokov z omeškania v sume 547,89 Eur, spolu vo výške 2.055,95 Eur. Výška poplatkov v sume 14,65 Eur pozostáva z poplatku za prvú upomienku zo dňa 05.06.2015 vo výške 10,- Eur, z poplatku za upozornenie pred výzvou zo dňa 26.08.2015 vo výške 1,15 Eur a z poplatku za výzvu na splatenie úveru s príslušenstvom zo dňa 14.09.2015 vo výške 3,50 Eur.

7. Súd prvej inštancie posúdil vzťah medzi stranami konania ako spotrebiteľský a uzavretú úverovú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Uviedol, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu uzavretú podľa § 497 Obch. zák., avšak vzhľadom na svoj spotrebiteľský charakter a na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa táto zmluva podlieha právnomu režimu § 52 a nasl. Obč. zák. a právnomu režimu zák.č. 129/2010 Z.z.

8. Uviedol, že novela Občianskeho zákonníka vykonaná zák.č. 102/2004 Z.z. definitívne normatívne vyriešila, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 402/2013 zo dňa 19.06.2013.

9. Uviedol, že v konaní nebolo sporné uzavretie zmluvy o úvere, na základe ktorej mal byť žalovanému poskytnutý úver vo výške 4.000,-Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať mesačnými splátkami po 66,95 Eur so splatnosťou prvej splátky 20.09.2014 a poslednej ku dňu 20.08.2024. Zmluvné strany si dohodli aj odplatu za poskytnutie úveru v podobe úroku z úveru v sadzbe 13,90% ročne. Pri dohodnutom počte 120 splátok a RPMN 14,82% boli vyčíslené celkové náklady spotrebiteľského úveru v čiastke 7.358,89 Eur. Po preskúmaní uvedenej zmluvy okresný súd dospel k záveru, že táto obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

10. Z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaný porušil svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere, keď prestal splácať poskytnutý úver riadne a včas v dohodnutých mesačných splátkach. Veriteľ preto oprávnene podľa dohodnutých Obchodných podmienok čl. 6 písm. a), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, pristúpil k predčasnému zosplatneniu dlhu pre neuhrádzanie splátok. Podľa okresného súdu boli splnené všetky zákonné ustanovenia o zosplatnení dlhu vrátane výzvy žalovaného na úhradu dlžných splátok zo dňa 27.08.2015, v ktorom bol upozornený na možnosť zosplatnenia úveru podľa § 565 a § 53 ods. 9 Obč. zák. Po odoslaní tejto výzvy z 27.08.2015 žalovaný dlh neuhradil a v súlade s obchodnými podmienkami veriteľ, t.j. predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 14.09.2015 listom z toho istého dňa, ktorý bol žalovanému doručený 18.09.2015.

11. Súd prvej inštancie preskúmal nárok žalobcu aj z hľadiska výšky uplatnenej pohľadávky. Nebolo sporné, že žalovaný vyčerpal úver vo výške 4.000,- Eur. Žalobca tvrdil, že žalovaný uhradil na poskytnutý úver 248,- Eur, ktorá skutočnosť tak isto sporná v konaní nebola. Podľa súdu prvej inštancie na istine preto dlhuje žalovaný žalobcovi 3.752,- Eur. K tomuto záveru dospel okresný súd napriek tomu, že žalobca uvádzal, že na istinu zo sumy splátok 248,- Eur nebola uhradená žiadna čiastka, pretože časť vo výške 198,29 Eur bola započítaná na úroky a úroky z omeškania a suma 49,71 Eur na poplatky. Podľa súdu prvej inštancie však takýto postup započítania platieb žalovaného uvedený v čl. 5 bod 3 Všeobecných obchodných podmienok je v rozpore s § 566 ods. 2 Obč. zák., podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie započítava najprv na istinu, potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ banka so žalovaným dohodla iný spôsob zápočtu platieb žalovaného, keď platby sa mali započítavať najskôr na poplatky, potom na úrok z omeškania, potom na úrok z úveru a napokon na splátky istiny úveru, takéto dojednanie je v rozpore s § 566 ods.2 Obč. zák. a je absolútne neplatné podľa § 53 ods. 5 Obč. zák. a predstavuje podľa okresného súdu neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Súd prvej inštancie potom dospel k záveru, že pokiaľ žalobca uplatnil nárok na istinu vo výške 4.000,- Eur, na ktorú žalovaný zaplatil sumu 248,-Eur, potom žalobcovi vznikol nárok na doplatenie istiny vo výške 3.752,- Eur a v časti istiny vo výške 248,- Eur okresný súd žalobu zamietol.

12. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi v prvej výrokovej vete ním uplatnený nárok na zaplatenie zmluvných úrokov ku dňu predčasného zosplatnenia úveru k 14.09.2015, žalobcom vyčíslených na sumu 396,28 Eur. Tento nárok považoval za dôvodný vzhľadom k tomu, že sa jedná o zmluvne dohodnutú odplatu úroku v sadzbe 13,90% ročne. Žalobcom vyčíslené zmluvné úroky do dňa predčasného zosplatnenia predstavujú 580,37 Eur z istiny 4.000,- Eur za počet dní 381, z ktorej sumy uplatnil žalobca len časť vo výške 396,28 Eur. Takto uplatnená suma bola žalobcovi priznaná, pretože neprekračuje čiastku 544,42 Eur ako výšku 13,9% úrokov ročne z istiny 3.752,- Eur za 381 dní, čo je čiastka dlžných zmluvných úrokov z nezaplatennej istiny do predčasného zosplatnenia úveru.

13. Pokiaľ sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia zmluvných úrokov z istiny 4.000,- Eur vo výške 13,9% ročne od 01.06.2018 do zaplatenia, teda po predčasnom zosplatnení úveru, v tejto časti nárok žalobcu zamietol ako nedôvodný. Tak isto pokiaľ sa žalobca domáhal zaplatenia úrokov v celkovej výške 2.055,95 Eur, z ktorej časť vo výške 1.508,05 Eur predstavovala dohodnuté 13,9% zmluvné úroky odo dňa zosplatnenia úveru, t.j. od 15.09.2015 do 31.05.2018, aj v tejto časti nárok žalobcu zamietol. V časti zamietnutia žaloby o zaplatenie dohodnutých zmluvných úrokov po dni zosplatnenia úveru dospel k záveru, že žalobcovi ako veriteľovi v spotrebiteľskom vzťahu voči žalovanému patria dohodnuté zmluvné úroky len do okamihu predčasnej splatnosti úveru. Uviedol, že zmluvné strany si dohodli zmluvný úrok 13,9% ročne aj po vyhlásení úveru za predčasne splatný podľa čl. 5 bod 5.8 Obchodných podmienok, avšak úroky za poskytnutie úveru na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú službu či kúpu sa odlišujú tým, že plynutím času narastajú a cena za poskytnutú službu narastá. Uviedol, že dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Uviedol, že takáto dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania platiť aj úroky za poskytnutie úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa a spôsobuje značné zhoršenie jeho postavenia. Odkázal pritom na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/190/2014.

14. Okresný súd uviedol, že problematika platenia zmluvných úrokov po splatnosti úveru je posudzovaná v rozhodovacej praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky odlišne. Okresný súd uviedol, že zmluvný úrok je odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Uviedol však, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok v jednotlivých splátkach až do času jej riadneho splatenia a v prípade straty nároku na zaplatenie úveru v splátkach, teda ak dôjde k zosplatneniu úveru, táto povinnosť platiť úrok z úveru po zosplatnení zaniká. Ak došlo k predčasnému zosplatneniu úveru a spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľovi patrili úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Tvrdil, že jednorazovým zosplatnením úveru veriteľom vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa už ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením

úveru, s ktorým sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Podľa súdu prvej inštancie dohoda medzi veriteľom a spotrebiteľom o úročení nezaplatenej istiny aj po predčasnom zosplatnení úveru, ako to vyplýva z Obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, je absolútne neplatná, pretože predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 a 5 Obč. zák., pretože úroky patria veriteľovi len do predčasného zosplatnenia úveru. Úrok patrí veriteľovi len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu v dôsledku predčasného zosplatnenia úveru už nedochádza. Uviedol, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru a preto celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Odkázal pritom na viacero rozhodnutí odvolacích súdov v Prešove a v Banskej Bystrici ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/143/1998 zo dňa 01.07.2000.

15. Podľa okresného súdu niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Úrok predstavuje cenu peňazí, ktorý pokrýva veriteľovi absentujúci zisk a je splácaný v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav nastáva v prípade predčasného a mimoriadneho zosplatnenia úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných prostriedkov, v dôsledku čoho odpadá jeho obmedzenie na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Požadovaním úrokov popri úrokoch z omeškania podľa okresného súdu sa jedná o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako by k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takáto nerovnováha nemôže požívať právnu ochranu a odkázal napr. na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 17Co/354/2015 zo dňa 22.06.2016.

16. Z týchto dôvodov preto žalobcom vyčíslený úrok vo výške 1.508,05 Eur odo dňa zosplatnenia úveru ku dňu 31.05.2018 zamietol a zamietol aj žalobcom požadovaný zmluvný úrok vyjadrený v percentuálnej sadzbe vo výške 13,9% ročne zo sumy 4.000,- Eur od 01.06.2018 až do zaplatenia.

17. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 513,92 Eur z titulu úroku z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru do 31.05.2018, ktorá predstavuje úrok z omeškania z neuhradenej a priznanej istiny 3.752,- Eur v sadzbe 5,05% za 990 dní omeškania. Žalobca sa domáhal zaplatenia týchto úrokov vo výške 547,89 Eur, pričom rozdiel vo výške 33,97 Eur vznikol z dôvodu, že žalobca uplatnil úrok z omeškania z istiny 4.000,- Eur a súdom bola priznaná istina 3.752,- Eur, z ktorej bol aj uvedený úrok z omeškania za dané obdobie vyčíslený. Súd prvej inštancie preto zamietol nárok žalobcu aj v časti kapitalizovaných úrokov z omeškania odo dňa zosplatnenia ku dňu 31.05.2018 vo výške 33,97 Eur. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj ním uplatnený úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne od 01.06.2018 do zaplatenia, avšak z istiny zistenej súdom, t.j. zo sumy 3.752,- Eur. V prevyšujúcej časti požadovaných úrokov z omeškania teda 5,05% ročne zo sumy 248,- Eur od 01.06.2018 až do zaplatenia žalobu zamietol, keďže dospel k záveru o výške dlžnej istiny 3.752,- Eur, s úhradou ktorej je žalovaný v omeškaní.

18. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj časť ním uplatneného nároku z titulu bankových poplatkov vo výške 4,65 Eur, a to z titulu poplatku za upozornenie pred výzvou zo dňa 26.08.2015 vo výške 1,15 Eur a poplatku za výzvu na splatenie úveru zo dňa 14.09.2015 vo výške 3,50 Eur. Keďže žalobca nepredložil upomienku zo dňa 05.06.2015, za ktorú si účtoval poplatok vo výške 10,- Eur, v tejto časti žalobu zamietol.

19. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd v zmysle ust. § 255 ods. 2 a § 261 ods.1 a 2 CSP zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 88%, keď vychádzal z výšky priznanej istiny 3.752,- Eur oproti uplatnenej istine 4.000,- Eur. Priznaná istina predstavuje 94%-ný úspech žalobcu a jeho neúspech predstavuje 6%, po odčítaní neúspechu žalobcu v rozsahu 6% od jeho úspechu v rozsahu 94% potom predstavuje pomer úspešnosti žalobcu v konaní 88%.

20. V zákonom určenej lehote podal odvolanie žalobca voči II. a III. výrokovej vete napadnutého rozhodnutia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zjavné, z akého právneho predpisu súd prvej inštancie

vychádzal, keď dospel k záveru, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nemá žalobca nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Pokiaľ súd prvej inštancie odkazoval na uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/1998 podľa žalobcu sa jedná o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu. Odkázal na ust. § 16 ods. 1 Zák. č. 129/2010 Z.z. a výkladom a contrario uvedeného ustanovenia dospel k záveru, že aj v prípade porušenia platobnej disciplíny dlžníka, má veriteľ zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru.

21. S odkazom na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka žalobca uviedol, že už z jazykového výkladu tohto ustanovenia je zrejmé, že ako veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Podľa žalobcu je preto dlžník povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na túto povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv zosplatenie úveru. Táto povinnosť trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Žalobca odkázal na bod 6.4 Obchodných podmienok, kde bola dohodnutá povinnosť zaplatiť istinu spolu s dohodnutou úrokovou sadzbou až do úplného splatenia záväzku voči žalobcovi. Odkázal v tejto súvislosti na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Cdo 3830/2014.

22. V odvolaní žalobca ďalej uviedol, že nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Uviedol, že dohodnuté úroky predstavujú odmenu za použitie peňazí a naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinností, t. j. nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Povinnosť platiť dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného v zmluve a povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Podľa žalobcu obidva úroky môže veriteľ žiadať popri sebe bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občiansko-právny vzťah. Žalobca ďalej poukázal na rôznu rozhodovaciu činnosť týkajúcu sa zmluvného úroku po zosplatení úveru a odkázal pritom na viacero rozhodnutí odvolacích súdov, napr. rozsudok Krajského súdu (ďalej aj „KS“) Banská Bystrica, sp. zn. 41Co/13/2018, rozsudok KS v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 zo dňa 28.6.2018, rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 43Co/1/2018 zo dňa 25.1.2018. Odkázal aj na odlišné stanovisko sudcu a podpredsedu Ústavného súdu JUDr. Milana Lalíka vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov pri ochrane spotrebiteľa.

23. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie alebo aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

24. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

25. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379 a § 380 Civilný sporový poriadok (CSP) v senáte bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu (Poštová banka, a.s.) a žalovaný uzavreli dňa 29.08.2014 zmluvu o úvere č. 7212522585 (ďalej „Zmluva“). Jej predmetom bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 4.000,- Eur, ktorý sa ho zaviazal splácať v 120 mesačných splátkach vo výške po 66,95,- Eur, splatných k 20.-temu dňu v mesiaci so splatnosťou prvej splátky dňa 20.09.2014 a konečnej splatnosti úveru dňa 20.08.2024. Strany Zmluvy si dojednali zmluvný úrok z úveru vo výške 13,90 % ročne a RPMN bola určená vo výške 14,82 %. Celkové náklady na úver sú vyčíslené na čiastku 7.358,89 Eur. Podľa čl. 3.7 Zmluvy právne vzťahy neupravené zmluvou o úvere sa riadia VOP, Obchodnými podmienkami, Oboznámením o RPMN, Oznámením o úrokových sadzbách, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Žalovaný svojim podpisom potvrdil, že bol s príslušnými dokumentmi oboznámený a že s nimi súhlasí.

27. Podľa čl. 5.7 Obchodných podmienok (ďalej „OP“) účinných od 28.06.2014 banka poskytnutý úver úročí dohodnutou úrokovou sadzbou. Ak je dlžník v omeškaní so splácaním úveru, banka dlžné sumy úročí dohodnutou úrokovou sadzbou, ako aj zákonným úrokom z omeškania, a to až do času úplného

splatenia omeškanej sumy. Z čl. 5.8 OP vyplýva, že ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.8 OP, banka úročí predčasne splatnú časť úveru dohodnutou úrokovou sadzbou, ako aj zákonným úrokom z omeškania, a to odo dňa, keď sa úver stal predčasne splatným až do okamihu úplného splatenia predčasne zosplateného úveru. Z čl. 6.8 písm. a/ OP vyplýva, že ak dlžník je v omeškani s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti, banka je oprávnená podľa písm. a/ vyhlásiť úver za predčasne splatný. V prípade omeškania dlžníka s platením splátok je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak je dlžník v omeškani viac ako 3 mesiace so zaplacením splátky a banka upozornila dlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Podľa čl. V. bod 5.3 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 28.06.2014 (ďalej „VOP“) v prípade, že klient sa s bankou v zmluve nedohodli inak, klient súhlasí, aby sa jeho úhrady pohľadávok banky započítavali v nasledujúcom poradí: a/ poplatky podľa zmluvy alebo Sadzobníka poplatkov, b/ úrok z omeškania, c/ zmluvný úrok, d/ splátka istiny, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok banky voči klientovi sa úhrady klienta započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.

28. Listom označeným ako „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ vyzval právny predchodca žalobcu dňa 27.08.2015 žalovaného na úhradu dlžnej sumy vo výške 556,86 Eur, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 545,71 Eur a z poplatkov vo výške 11,15 Eur do 15-tich kalendárnych dní od doručenia výzvy s tým, že ak k úhrade nedôjde, banka je oprávnená využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver predčasne splatným. Výzva bola žalovanému odoslaná poštou dňa 27.08.2015.

29. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 14.09.2015 právny predchodca žalobcu predčasne zosplatil úverovú pohľadávku k 14.09.2015 v celom rozsahu. K tomuto dňu bola vyčíslená dlžná suma na čiastku 4.410,93 Eur pozostávajúcu z dlžnej istiny 4.000,- Eur, z dlžných úrokov 396,28 Eur a z poplatkov za upomienky vo výške 14,65 Eur, ktorú právny predchodca žalobcu žiadal uhradiť do 10-tich kalendárnych dní od doručenia výzvy. Výzva bola žalovanému doručená dňa 18.09.2015.

30. Z obsahu spisu vyplýva čerpanie úveru žalovaným vo výške 4.000,- Eur dňa 29.08.2014, z ktorého žalovaný uhradil čiastku 248,- Eur, z ktorej suma 49,71 Eur bola započítaná na poplatky a suma 198,29 Eur na úroky. Dlžné splátky k predčasnému zosplateniu úveru ku dňu 14.09.2015 predstavujú sumu 3.850,57 Eur, neuhradené poplatky vo výške 14,65 Eur a na istinu nebola evidovaná žiadna úhrada.

31. Zo žalobcom vykonanej špecifikácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do predčasného zosplatenia úveru vyplýva výška dlžných úrokov v sume 396,28 Eur po zohľadnení úhrady v čiastke 198,29 Eur, ktorú žalobca započítal na dlžné úroky.

32. Za obdobie od predčasného zosplatenia úveru odo dňa 14.09.2015 do 31.05.2018 žalobca vyčíslil zmluvný úrok vo výške 1.508,05 Eur a úrok z omeškania vo výške 547,89 Eur.

33. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. II/2018 zo dňa 25.10.2018 uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s., IČO: 31340890 ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692 ako postupníkom sa veriteľom pohľadávky voči žalovanému stal žalobca.

34. Podľa § 1 ods.2, prvá veta zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 29.08.2014 (ďalej aj „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

35. Podľa § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Úrok sa vypočíta na základe dohodnutej úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1, veriteľ nemá nárok na žiadnu inú kompenzáciu od spotrebiteľa okrem kompenzácie nenávratných poplatkov, ktoré veriteľ zaplatil orgánu verejnej správy v súvislosti s týmto spotrebiteľským úverom.

36. Podľa § 52 ods.1 zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom k 29.08.2014 (ďalej aj „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

37. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

38. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

39. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom k 02.10.2014 (ďalej aj „ObZ“) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

40. Podľa § 261 ods. 9 Obchodného zákonníka zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

41. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

42. Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

43. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

44. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

45. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

46. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

47. Žalobca podal odvolanie voči druhej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia, ktorou súd prvej inštancie čiastočne žalobu zamietol. Zamietnutie sa týka nároku žalobcu na zaplatenie istiny 248,-Eur (priznaná istina 3.752,-Eur oproti uplatnenej sume 4.000,-Eur), kapitalizovaného dohodnutého úroku za poskytnutie úveru v sadzbe 13,9% ročne zo sumy 4.000,- Eur odo dňa zosplatnenia úveru, t.j. od 15.09.2015 do 31.05.2018 vo výške 1.508,05 Eur, dohodnutého úroku za úver v sadzbe 13,9% ročne zo sumy 4.000,- Eur od 01.06.2018 do zaplatenia, vyúčtovaných úrokov z omeškania vo výške 33,97 Eur v sadzbe 5,05% ročne za obdobie od zosplatnenia úveru 15.09.2015 do 31.08.2015, keď súdom boli priznané úroky z omeškania vo výške 513,92 Eur namiesto žalobcom požadovanej sumy 547,89 Eur, úroku z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 248,-Eur od 01.06.2018 do zaplatenia

(keď boli priznané zo sumy 3.752,-Eur namiesto z uplatnenej sumy 4.000,-Eur) a zamietnutie sa týka aj nepriznaného bankového poplatku vo výške 10,-Eur z dôvodu nepredloženia upomienky zo dňa 05.06.2015.

48. Žalobcom podané odvolanie a jeho právne a skutkové zdôvodnenie sa týka len nepriznania dohodnutých 13,9% úrokov zo sumy 4.000,- Eur odo dňa zosplatnenia úveru až do zaplatenia. Žalobca síce podal odvolanie voči druhej výrokovej vete, avšak v tejto výrokovej vete okresný súd nezamietal len nárok žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov za poskytnutie úveru odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, ale ako bolo uvedené vyššie, zamietol nárok aj v ďalších častiach žalobcom uplatnených nárokov.

49. Napriek tomu, že žalobca neuviedol žiadne skutkové a právne dôvody, ktorými by namietal závery súdu prvej inštancie o nepriznaní istiny vo výške 248,- Eur, o čiastočnom zamietnutí kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 33,97 Eur, o nepriznaní úroku z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 248,-Eur od 01.06.2018 do zaplatenia a o nepriznaní bankového poplatku vo výške 10,- Eur, odvolací súd konštatuje, že v tejto časti je rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí takto uplatnených nárokov žalobcu správne.

50. Pokiaľ súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi istinu vo výške 4.000,-Eur, ale len v sume 3.752,- Eur, vychádzal správne z ust. § 566 ods. 2 OZ, podľa ktorého sa pri čiastočnom plnení peňažného dlhu plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Jedná sa o kogentnú úpravu a pokiaľ nebola v konaní sporná úhrada zo strany žalovaného v čiastke 248,- Eur, potom sa toto čiastočné plnenie v zmysle cit. ust. § 566 ods.2 OZ započítava najprv na istinu, ktorá predstavuje sumu 4.000,- Eur. Po jej znížení o uvedenú úhradu zo strany žalovaného potom predstavuje dlžná čiastka istiny 3.752,- Eur. Dohoda podľa čl. V bod 5.3 Všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorej sa úhrady žalovaným započítavajú najprv na poplatky, potom na úroky z omeškania, ďalej na zmluvné úroky a na splátku istiny je v rozpore s cit. ust. § 566 ods.2 Obč. zák. Súd prvej inštancie preto správne posúdil výšku neuhradenej istiny v čiastke 3.752,- Eur, pričom žalovaný v odvolaní žiadnym spôsobom nenamietal uvedený záver súdu prvej inštancie o takejto výške istiny. Odvolací súd preto odkazuje v tejto časti na rozhodnutie súdu prvej inštancie.

51. Zamietnutie sa týkalo aj časti sumy 33,97 Eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi žalobcom uplatňovaným úrokom z omeškania v sadzbe 5,05% ročne odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, t.j. od 15.09.2015 do 31.05.2018 v čiastke 547,89 Eur a súdom priznanej sumy úrokov z omeškania za toto obdobie v rovnakej sadzbe vo výške 513,92 Eur. Rozdiel vznikol z dôvodu, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi ním požadovaný úrok z omeškania za uvedené obdobie, avšak zo sumy zníženej, a to zo súdom zistenej neuhradenej istiny 3.752,- Eur. Vzhľadom na vyššie uvedené konštatovanie odvolacieho súdu o správne určenej výške dlžnej istiny, je preto aj v tejto časti, v ktorej súd prvej inštancie žalobu zamietol v rozsahu 33,97,-Eur, rozhodnutie súdu prvej inštancie správne. Odvolací súd opätovne konštatuje, že hoci žalobca podal odvolanie voči druhej výrokovej vete v celom rozsahu, žiadne skutkové a právne dôvody voči tej časti rozhodnutia, kde súd prvej inštancie žalobu zamietol o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 33,97,-Eur v odvolaní neuviedol.

52. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete o čiastočnom zamietnutí je správne aj v časti, v ktorej bol zamietnutý nárok žalobcu na zaplatenie 10,- Eur z dôvodu uplatňovaných bankových poplatkov za upomienku zo dňa 05.06.2015. Pretože žalobca v konaní nepredložil uvedenú upomienku zo dňa 05.06.2015, súd prvej inštancie správne konštatoval neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu pri tejto časti uplatneného nároku. Jeho rozhodnutie o zamietnutí je aj v tejto časti preto správne.

53. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete o čiastočnom zamietnutí je správne aj v časti, v ktorej bol zamietnutý nárok žalobcu na zaplatenie úrokov za omeškanie v sadzbe 5,05% ročne zo sumy 248,- Eur od 01.06.2018 až do zaplatenia, t.j. v časti prevyšujúcej úroky z omeškania z priznanej sumy 3.752,- Eur. Ako už bolo uvedené, okresný súd správne zistil výšku neuhradenej istiny v čiastke 3.752,- Eur, z ktorej potom aj správne priznal úroky z omeškania od 01.06.2018 až do zaplatenia.

54. Odvolací súd preto druhú výrovkovú vetu v časti, v ktorej bola zamietnutá žaloba, a to v časti uplatnenej istiny 248,- Eur, v časti zamietnutia vyúčtovaných úrokov z omeškania vo výške 33,97 Eur, v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie bankových poplatkov vo výške 10,- Eur, ako aj v časti požadovaných

úrokov za omeškanie v sadzbe 5,05% ročne zo sumy 248,- Eur od 01.06.2018 až do zaplataenia potvrdil ako vecne správne.

55. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobcovi patrí nárok na dohodnutý zmluvný úrok za poskytnutie úveru len do zosplatnenia úveru, odvolací súd s odvolaním žalobcu a v ňom uvedenými dôvodmi súhlasí a v tejto časti je odvolanie žalobcu dôvodné.

56. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na svoj právny názor vyjadrený vo viacerých rozhodnutiach, napr. sp. zn. 43Co/23/2017 zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 43Co/21/2018 zo dňa 27.09.2018, sp. zn. 43Co/29/2018 zo dňa 16.08.2018, od ktorých nemá dôvod sa odkloniť.

57. Odvolací súd súhlasí s tvrdením žalobcu, že má nárok na úrok z úveru až do zaplataenia, resp. vrátenia celej dlžnej sumy, a nielen do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

58. Posúdenie nároku veriteľa na zaplataenie úrokov z istiny poskytnutej dlžníkovi na základe zmluvy o úvere závisí od charakteru právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. V prejednávanom prípade okresný súd správne zistil, že uzavretá Zmluva o úvere spĺňa kritériá vymedzenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

59. Spotrebiteľský úver je vymedzený v § 1 ods. 2 ZoSÚ ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere tak môže zahŕňať nielen zmluvu o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, ale výslovne na základe ust. § 1 ods. 2 ZoSÚ môže byť spotrebiteľským úverom aj zmluva o úvere, ktorá je upravená v slovenskom právnom poriadku výlučne v Obchodnom zákonníku. Právne vzťahy, ktoré sú upravené výlučne v Obchodnom zákonníku je možné posudzovať iba podľa Obchodného zákonníka. Tento záver nie je v rozpore s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

60. Ustanovenia Občianskeho zákonníka je možné použiť iba za predpokladu, že daný právny vzťah výslovne upravujú, alebo aspoň pripúšťajú analógiu, teda aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú najbližšie obsahom a účelom k danému právnomu vzťahu podľa § 853 OZ. Využitie analogických ustanovení Občianskeho zákonníka je podľa § 853 OZ prípustné iba vtedy, keď daný občianskoprávny vzťah nie je upravený nielen Občianskym zákonníkom, ale ani iným zákonom. V prípade, kedy iný platný zákon konkrétny právny vzťah upravuje, nie sú splnené podmienky na aplikáciu analogických ustanovení Občianskeho zákonníka a daný právny vzťah sa posudzuje podľa toho platného zákona, ktorý ho upravuje. V opačnom prípade by Občiansky zákonník ako zákon všeobecný nadobudol absolútnu prednosť pred zákonmi špeciálnymi aj v tých prípadoch, kedy na rozdiel od špeciálnych zákonov určitú právnu oblasť vôbec neupravuje.

61. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník sa v prípade právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použije prednostne vo všetkých ustanoveniach, ktoré Občiansky zákonník upravuje, ako napr. dĺžka premičacej doby, výška úrokov z omeškania a podobne. V prípade vymedzenia náležitostí konkrétneho zmluvného typu, ktorý Občiansky zákonník naopak neupravuje, ale je upravený v Obchodnom zákonníku, bude platiť zákonné vymedzenie zmluvného typu v Obchodnom zákonníku. Preto všeobecná definícia zmluvy o úvere, obsiahnutá v ust. § 497 ObZ je platná a účinná aj pre vymedzenie zmluvy o úvere, uzavretej spotrebiteľom. Zároveň prípustnosť uzavretia Zmluvy o úvere, ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere výslovne pripustil Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý zmluvu o úvere vymenoval ako jednu z foriem spotrebiteľského úveru. Ustanovenie § 52 ods. 2 OZ tak zvýraznilo ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu v tom smere, že ak niektorú náležitosť jeho právneho vzťahu upravuje pre spotrebiteľa priaznivejšie ako Obchodný zákonník, tak spotrebiteľovi sa poskytne táto priaznivejšia ochrana. Občiansky zákonník však citovaným ustanovením nepoprel možnosť, aby spotrebiteľia uzatvárali zmluvu o úvere, rovnako ako žiaden iný predpis nepoprel právo zmluvných strán, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala formu zmluvy o úvere. Naopak, toto právo výslovne vyplýva zo Zákona o spotrebiteľských úveroch a nie je možné zvrátiť ho výkladom súdu tak, že vymedzenie zmluvy o úvere, so všetkými jej pojmovými znakmi nie je v prípade spotrebiteľského vzťahu možné aplikovať a naopak je nutné prostredníctvom analógie aplikovať také ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré je obsahom a účelom najbližšie k zmluve o úvere.

62. Zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom v zmysle ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktorý kogentným spôsobom vymedzuje, ktoré záväzkové vzťahy podliehajú právnej úprave obsiahnutej v tretej časti Obchodného zákonníka, kde sa uplatní právna úprava Obchodného zákonníka ako lex specialis vo vzťahu k všeobecnej úprave v Občianskom zákonníku. Ide o obligatórne uplatnenie Obchodného zákonníka. V týchto prípadoch nemožno aplikáciu Obchodného zákonníka vylúčiť dohodou strán. Bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa takýto právny vzťah riadi vždy Obchodným zákonníkom. Tým nie je dotknutá subsidiárna aplikácia Občianskeho zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje na základe výslovného zmocnenia obsiahnutého v ustanovení § 1 ods. 2, podľa ktorého sa právne vzťahy uvedené v odseku 1 spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

63. Z obsahu § 497 ObZ vyplýva, že zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou a pre jej vznik stačí dohoda aspoň o podstatných náležitostiach, pričom sa nevyžaduje ani to, aby k poskytnutiu peňažných prostriedkov skutočne došlo. Tým sa zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa § 657 OZ. Ďalšou odlišnosťou je to, že predmetom prenechania pri zmluve o úvere môžu byť len peňažné prostriedky, zatiaľ čo pri zmluve o pôžičke je možné prenechať akékoľvek veci určené podľa druhu. Zmluva o úvere musí vždy obsahovať záväzok zaplatiť za poskytnuté peňažné prostriedky úroky, pričom zmluva o pôžičke takéto dojednanie neobsahuje. Je tak vylúčené, aby sa zmluvné strany v zmluve o úvere dohodli na bezúročnom poskytnutí peňažných prostriedkov, inak by zmluva mala len charakter zmluvy inominátnej podľa § 269 ods. 2 ObZ.

64. Zo zákonného vymedzenia zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť dlžníka dohodnutý úver skutočne čerpať, preto z tohto hľadiska zmluva o úvere predstavuje záväzok veriteľa mať zmluvou dohodnuté peňažné prostriedky k dispozícii pre dlžníka po dohodnutú dobu, prípadne až do požiadania dlžníka, ak nedôjde k zániku záväzku veriteľa skôr, napr. dohodou alebo výpoveďou poskytnutia úveru podľa § 500 ObZ. Výška úveru je spravidla dohodnutá v zmluve vo forme určitého limitu, do ktorého môže dlžník úver čerpať. Okrem podstatných častí obsahuje zmluva o úvere aj výšku úrokov, lehotu na vrátenie úveru a ďalšie náležitosti, pričom väčšinu náležitostí pri úveroch poskytovaných bankami obsahujú úverové podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazuje.

65. Zmluva o úvere je súčasne zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 OZ, kedy na jednej strane stojí banka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej žalovaný ako spotrebiteľ, teda fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere nekoná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo v rámci samostatného výkonu svojho povolania. Z obsahu zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 29.08.2014 jednoznačne vyplýva, že bola uzavretá nielen podľa Obchodného zákonníka, ale aj podľa Občianskeho zákonníka a podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako osobitného právneho predpisu, preto spĺňa všetky v ňom uvedené zvláštne požiadavky preto, aby bola zmluvou platnou.

66. V § 499 ObZ je dohodnutá odplata za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, ak je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa, s čím nesporne súvisí aj § 502 ObZ, v ktorom sú upravené práve úroky za poskytnutie úveru.

67. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pojem odplaty za dojednanie záväzku poskytnúť úver je treba odlišovať od úrokov z úveru upravených v § 502 ObZ. Odplata za dojednanie záväzku prichádza však do úvahy len vtedy, ak veriteľom je osoba, u ktorej je poskytovanie úveru predmetom jej podnikania. Podmienkou vzniku práva na zaplatenie odplaty je, že bola vrátená jej výšky medzi veriteľom a dlžníkom dohodnutá, pričom nezáleží na tom, či k čerpaniu dohodnutého úveru dlžníkom skutočne došlo. Odplata predstavuje odmenu veriteľovi za to, že po dobu medzi dojednaním zmluvy o úvere a skutočným čerpaním úveru musel pre dlžníka rezervovať peňažné prostriedky, prípadne ich mať zabezpečené. Pokiaľ by teda v zmluve o úvere, ktorú ako veriteľ uzatvorila iná osoba než tá, predmetom podnikania ktorej je poskytovanie úveru, bola odplata za dojednanie záväzku dohodnutá, bolo by nutné takéto dojednanie považovať za neplatné. Kogentnosť tohto ustanovenia je možné považovať za záväznosť sledujúcu len ochranu dlžníka, preto aj neplatnosť by bola stanovená len na jeho ochranu.

68. Dohoda o úrokoch z úveru podľa § 502 ObZ je podmienená tým, že veriteľ na základe zmluvy o úvere peňažné prostriedky dlžníkovi skutočne poskytol, inak by na ich úhradu nemal nárok. Mal by však nárok práve na zaplatenie odplaty s poukazom na § 499 ObZ. Zmluva o úvere uzatvorená podľa § 497 ObZ nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, keďže záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere a je jej podstatnou časťou s poukazom na § 269 ods.1 ObZ. Pokiaľ preto veriteľ a dlžník výšku úrokov z úveru v zmluve nedohodnú, je dlžník povinný platiť úroky vo výške stanovenej Obchodným zákonníkom. Táto nie je fixná, ale je závislá na tom, aké úroky obvykle požadujú banky v mieste sídla dlžníka a v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

69. Na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 ObZ má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol. Úroky z úveru sú obsahom, a teda súčasťou záväzku dlžníka, a teda aj spotrebiteľa, na ktorom sa s veriteľom dobrovoľne dohodol. Záväzok dlžníka platiť zmluvne dohodnuté úroky z úveru je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Keďže bola zmluva o úvere dohodnutá na dobu dlhšiu ako jeden rok, sú úroky z úveru v takom prípade, keď dlžník splácal dlh v splátkach, splatné spolu s každou splátkou. Celková suma úrokov musí byť dlžníkom zaplatená najneskôr so zaplatením zvyšnej časti istiny úveru.

70. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má podľa názoru odvolacieho súdu dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Tým sa zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, keďže povinnosť platiť úroky je v prípade poskytnutia pôžičky závislá na dohode zmluvných strán nielen čo do výšky úrokov, ale aj čo do doby a spôsobu ich platenia. Pokiaľ si zmluvné strany úroky nedojednávajú vôbec, takáto pôžička je bezúročná a dlžník má povinnosť vrátiť iba požičanú istinu. Ak si strany v zmluve o pôžičke dohodnú povinnosť zaplatiť úroky spolu s istinou ku dohodnutému dňu splatnosti, dlžník platí úroky iba do doby splatnosti. Na to, aby dlžník bol povinný platiť úroky zo zmluvy o pôžičke nielen do splatnosti, ale v prípade nevrátenia pôžičky včas aj po jej splatnosti, museli by si zmluvné strany takúto povinnosť výslovne dojednať, zo zákona veriteľovi nárok na úroky po dobe splatnosti pôžičky nevzniká.

71. Vzhľadom k dispozitívnej povahe úpravy zmluvy o úvere nie je vylúčené, aby doba, po ktorú je dlžník povinný platiť úrok, bola upravená dohodou strán odchyľne od výkladu § 503 ObZ. V zmluve je najmä možné dohodnúť, že dlžník je povinný platiť úrok z úveru od poskytnutia úveru do dohodnutej doby splatnosti, pričom takáto dohoda, aby sa dlžník zaviazal zaplatiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky, nie je v rozpore s § 497 ObZ.

72. V zmluve o úvere dohodli strany úrok z úveru vo výške 13,90% ročne. Výšku dohodnutého úroku posúdil ako primeranú aj okresný súd, keď žalobcovi v súlade s petitom priznal úroky do dátumu predčasnej splatnosti vo výške 13,90 % ročne, vyčíslených na sumu 396,28 Eur. Súčasťou Zmluvy o úvere sú aj Obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery (OP). Podľa čl. 5.7 OP banka poskytnutý úver úročí dohodnutou úrokovou sadzbou. Ak je dlžník v omeškaní so splácaním úveru, banka dlžné sumy úročí dohodnutou úrokovou sadzbou, ako aj zákonným úrokom z omeškania, a to až do času úplného splatenia omeškanej sumy. Záväzok dlžníka platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky je tak v súlade s § 503 ods. 1 ObZ, pričom tak, ako to vyplýva z § 503 ods. 3 ObZ, je dlžník povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do ich vrátenia, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal a tento jeho záväzok trvá aj po odstúpení veriteľa od zmluvy.

73. Pokiaľ žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie celého úveru, ako to vyplýva z jeho výzvy zo dňa 14.09.2015, zaslanej žalovanému v súlade s Obchodnými podmienkami, je možné tento jednostranný právny úkon považovať za odstúpenie žalobcu od zmluvy o úvere pre omeškanie žalovaného s vrátením jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace podľa § 506 ObZ, čo síce postup žalobcu podľa § 565 OZ, na ktorom sa žalobca so žalovaným v Obchodných podmienkach dohodol nevylučuje, avšak na súdom uvádzanú povinnosť žalovaného platiť zmluvné úroky z úveru až do splatenia úveru nemá podstatnejší vplyv.

74. Povinnosť dlžníka platiť úrok odráža skutočnosť, že v čase kým používa finančné prostriedky, ktoré mu poskytol veriteľ, veriteľ ich nemôže využívať a neplynie mu z nich zisk. Pokiaľ veriteľ získal pre dlžníka finančné prostriedky tým, že si ich sám požičal, je rovnako on sám povinný platiť ich cenu (v

podobe úroku) svojmu veriteľovi. Doba, na akú veriteľ predpokladá, že budú finančné prostriedky v dispozícii dlžníka, má vplyv na určenie výšky dohodnutého úroku. Veriteľ nemôže vopred predpokladať, že dlžník prestane splácať úver dohodnutými splátkami a že v dôsledku toho bude veriteľ musieť pristúpiť k predčasnému zosplateniu úveru.

75. Vzťah medzi zmluvnými úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania aj pôvodná československá civilistika vykladala tak, že ak bolo zo zmluvy o pôžičke dohodnuté, že veriteľovi nárok na úroky vznikol do zaplatenia pôžičky (pretože bez dohody strán pri pôžičke veriteľovi na rozdiel od zmluvy o úvere automaticky zo zákona nárok na úroky nevzniká), tak bolo možné dojednať aj úroky popri úrokoch z omeškania až do zaplatenia. Ale iba za podmienky, že si strany dohodli nielen nárok na zmluvné úroky z pôžičky, ale výslovne nárok na zmluvné úroky do zaplatenia pôžičky. Od účinnosti Obchodného zákonníka nárok veriteľa na súbeh platenia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania až do skutočného zaplatenia zo zmluvy o úvere vyplýval priamo z Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/1401/2014, ktoré výslovne a prehľadne pre vzťahy zo zmluvy o pôžičke vymedzuje vzťah medzi ust. § 657, § 658 ods. 1 a § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka (v Českej republike účinného do 31.12.2013) tak, že: „Súdna prax aj odborná literatúra je zajedno v tom, že zmluvné úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, kým úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvné úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania so splatením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškani s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškani dlžníka aj pri bezodplatnej pôžičke. Oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná alebo nejedná o občianskoprávny vzťah“. V zmluve o úvere sa dlžník zaviazal platiť úroky až do zaplatenia a popri úrokoch z omeškania (čl. 5.7. a 5.8. OP).

76. Vyhlásením o predčasnej splatnosti úveru veriteľom povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a ani jeho záväzok zaplatiť dohodnuté úroky z úveru nezaniká, keďže sa len menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný túto povinnosť splniť. Táto povinnosť nezaniká ani vtedy, ak od zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpi sám spotrebiteľ (§ 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch).

77. Osoba prijímajúca úver (dlžník) zo zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky. Výška úrokovej sadzby je spravidla dohodnutá priamo v zmluve, ak nie, ich výška sa určí podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka (vo výške obvyklých úrokov požadovaných za bankové úvery v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy). Úroky v tomto prípade nie sú sankciou za porušenie povinnosti, ale stávajú sa súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Preto aj omeškanie s ich platením zákon sankcionuje povinnosťou platiť z nezaplatenej splatnej sumy úroky z omeškania. Ide pritom o odlišnú situáciu, než akú riešil judikát R 70/1994, podľa ktorého za omeškanie s platením úrokov z omeškania už dlžníkovi nevzniká ďalšia povinnosť platiť úroky z omeškania.

78. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné postupovať tak, že by sa obidve sadzby úrokov mohli spočítať a že by úroky z omeškania mali nahradiť od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany písomne zmluvne dohodli.

79. Na základe uvedeného je odvolací súd toho názoru, že vyhlásenie úveru za predčasne splatný v zmysle § 565 Obč. zák. a čl. 6.8. Obchodných podmienok vo výzve na predčasné platenie úveru žalobcom má ten dôsledok, že deň splatnosti je zároveň dňom, ku ktorému žalobca od úverovej zmluvy odstúpil. Odstúpenie od úverovej zmluvy a jeho účinky a dôsledky sú upravené priamo v Obchodnom zákonníku, preto je potrebné na ich posúdenie aplikovať § 506 a § 351 ObZ a priznať žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nezaplatenej istiny úveru až do úplného zaplatenia úveru, čomu zodpovedá aj právna úprava obsiahnutá v § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch. Vyplýva z nej, že ak by to bol spotrebiteľ, ktorý by odstúpil od zmluvy o úvere, aj vtedy by musel zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, a to bezodkladne a najneskôr do 30 kalendárnych dní po odoslaní oznámenia o odstúpení od zmluvy veriteľovi. Neexistuje preto žiaden dôvod na to, aby neplatil úrok z úveru do splatenia úveru aj vtedy, keď od zmluvy odstúpil žalobca ako veriteľ. Zákon o spotrebiteľských úveroch sa

prítom vzťahuje len na určitý okruh vzťahov, pričom ako jeden z dôvodov zániku zmluvy o úvere rovnako, ako aj Občiansky, či Obchodný zákonník upravuje odstúpenie dlžníka od zmluvy a nie zosplatenie úveru zo strany veriteľa.

80. Ten, kto poskytuje úver, môže v určitých zákonom predvídaných prípadoch požadovať predčasné splatenie úveru alebo jeho časti. Dochádza tak k tzv. zosplateniu úveru. V prípade, že je splácanie úveru dohodnuté v splátkach a žalovaný niektorú splátku nezaplatí, má úverujúci právo na vyrovnanie celej pohľadávky. Jedná sa o stratu výhody splátok, ktorá je sankciou za nesplnenie povinnosti úverovaného, na základe čoho sa stane splatným celý dlh. Strata výhody splátok však nenastáva automaticky, strany si ju musia dohodnúť v zmluve. Ďalšou podmienkou je včasné uplatnenie tohto práva úverujúcim, ktorý právo na vyrovnanie celej pohľadávky musí uplatniť najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, napr. výzvou alebo žiadosťou o zaplatenie celého dlhu. Pokiaľ úverujúci toto právo uplatní, úverovaný má povinnosť zaplatiť celý dlh naraz, a to bez zbytočného odkladu od žiadosti úverujúceho. (Uznesenie NS ČR z 23. 11. 2005, sp.zn. 21 Cdo 426/2005)

81. Či už oznámenie žalobcu, že sa celý úver stal splatným alebo odstúpenie od zmluvy nevyklučujú, aby bol dlžník pri omeškaní s vrátením úveru povinný platiť ako úroky z úveru, ktoré predstavujú cenu - odplatu za prenechanie peňažných prostriedkov na ich používanie (nie odplatu podľa § 499 ObZ za dohodnutie záväzku poskytnúť úver), tak aj úroky z omeškania, ktoré sú sankciou za porušenie povinností, tj. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvné úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky aj v prípade spotrebiteľského vzťahu, a to podľa § 121 ods. 3 OZ. Majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať popri sebe (porovnaj rozsudky NS ČR z 25. 9. 2003, sp. zn. 33 Odo 518/2003, z 27. 6. 2007, sp. zn. 33 Odo 657/2005, a z 24. 7. 2014, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014, Komentár. 2. vydanie Praha: C. H. Beck, 2009, Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občianský zákonník II. § 460 až 880, str. 1551 a 1856).

82. Keďže je v prejednávanej veci titulom, na základe ktorého si žalobca uplatňoval svoje právo, spotrebiteľská zmluva, ktorá je regulovaná osobitnou úpravou a zmluvné podmienky dojednané v zmluve o úvere uzatvorenej predovšetkým podľa § 497 a nasl. ObZ sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, je treba pri absencii inak prejavenej vôle v zmluve o úvere vychádzať z toho, že veriteľ má popri dojednaných zmluvných úrokoch, v prípade, že dlžník s vrátením úverových prostriedkov vrátane úrokov z úveru mešká, nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške stanovenej zákonom.

83. Rozhodovacia prax a aj právna literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté tak, ako vyplýva z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

84. Nad rámec uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že aj keby sa zmluva o úvere uzavretá medzi žalobcom a žalovaným posudzovala ako zmluva o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, aj v takom prípade by žalobcovi vznikol nárok na zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia a nie iba do splatnosti úveru, pretože strany si to dojednali v ust. čl. 5.7. a 5.8. Obchodných podmienok. Dojednanie úrokov je v prípade zmluvy o pôžičke v dispozičnej autonómii zmluvných strán a pokiaľ si strany dohodnú platenie úrokov popri úrokoch z omeškania, takáto dohoda je prípustná. Žalovaný by bol teda povinný zaplatiť úroky do zaplatenia istiny aj v prípade, ak by bol okresný súd predmetnú zmluvu o úvere posudzoval iba podľa ustanovení občianskeho práva, a nie práva obchodného.

85. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý s odvolaním sa na Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 59/98, ktorým je uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98 aplikoval na prejednávanú vec a rozhodol o zamietnutí úrokov z úveru s odôvodnením, „... že zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu.“

86. Už z právnej vety citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá znie „Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky

sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania“ vyplýva, čo korešponduje aj s obsahom odôvodnenia cit. rozhodnutia, že podľa odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu okresný súd zamietol žalobu veriteľa voči dlžníkovi z úveru a ručiteľovi len v tej časti, predmetom ktorej boli úroky z omeškania za omeškanie s platením dohodnutých úrokov s odôvodnením, že zo zmluvy nevyplýva, že by sa účastníci dohodli, že úroky sa stanú samostatným záväzkom, ktorý by sa samostatne úročil. Najvyšší súd SR dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo veci samej je čiastočne dôvodné, a to vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/. V odôvodnení uviedol, „...žalovaný je podľa zmluvy povinný platiť z poskytnutých prostriedkov úroky. Úroky sú splatné mesačne. Úroky sú peňažným plnením a dôsledkom omeškania s ich platením je povinnosť platiť úroky z omeškania. Je to zákonný dôsledok vyplývajúci z ustanovenia § 369 ods. 1 bez toho, že by to museli účastníci právneho vzťahu dohodnúť. Úroky z omeškania patria za celú dobu, po ktorú je dlžník s platením úrokov v omeškani. Platí to však len pre omeškanie s platením úrokov z poskytnutých prostriedkov nie o úrokoch z omeškania. Keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich platením už ďalšie úroky z omeškania nepatria.“ I keď Najvyšší súd SR v odôvodnení uviedol, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a že od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ), s ktorým názorom sa okresný súd stotožnil, logickým výkladom textu judikátu je možné dospieť k názoru, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vlastne vyslovil tak, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov až do ich vrátenia. Záväzná je veta judikátu a celkový kontext odôvodnenia, nie veta vytrhnutá z kontextu.

87. Odvolací súd je preto toho názoru, že uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 59/98 je možné na prejednávajúcu vec aplikovať, avšak s takým výkladom, že pokiaľ žalobca ako veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť zmluvy o úvere preto, že dlžník nespĺňal úver riadne a včas, má právo na účtovanie úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania označovaných ako tzv. sankčné úroky v zákonnej alebo v dohodnutej výške s poukazom na § 369 ObZ až do splatenia celej poskytnutej sumy, vrátane úrokov z úveru, pretože tieto sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť aj z nich úroky z omeškania. S poukazom na obsah rozhodnutia R 59/1998 nie je preto možné dospieť k názoru, že Najvyšší súd SR jednoznačne vyslovil, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, keďže o takomto nároku nerozhodoval ani okresný súd a ani Najvyšší súd SR. Navyše rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vychádzalo z právneho stavu v čase, keď výška úrokov z omeškania nebola zákonom limitovaná. V súčasnosti je však toto rozhodnutie, vzhľadom na zmenu právneho stavu, v tejto časti nepoužiteľné. Odstúpením od zmluvy o úvere veriteľom totiž povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a ani jeho záväzok zaplatiť dohodnuté úroky z úveru, keďže sa len menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný túto povinnosť splniť, nezaniká. Táto povinnosť nezaniká ani vtedy, ak od zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpi sám spotrebiteľ (§ 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch).

88. Aj z poznámky uvedenej k rozhodnutiu R 59/1998 vyplýva, že „Osoba prijímajúca úver (dlžník) zo zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky. Výška úrokovej sadzby je spravidla dohodnutá priamo v zmluve, ak nie, ich výška sa určí podľa § 502 ods. 1 z.č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (vo výške obvyklých úrokov požadovaných za bankové úvery v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy). Úroky v tomto prípade nie sú sankciou za porušenie povinnosti, ale stávajú sa súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Preto aj omeškanie s ich platením zákon sankcionuje povinnosťou platiť z nezaplátenej splatnej sumy úroky z omeškania. Ide pritom o odlišnú situáciu, než akú riešil judikát R 70/1994, podľa ktorého za omeškanie s platením úrokov z omeškania už dlžníkovi nevzniká ďalšia povinnosť platiť úroky z omeškania.

89. Odvolací súd preto tak, ako bolo uvedené vyššie nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o tom, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky len do zosplatnenia úveru a nesúhlasí ani s jeho konštatovaním, že dohoda medzi veriteľom a spotrebiteľom o úročení nezaplátenej istiny aj po predčasnom zosplatnení úveru (čl. V. bod 5.8 Obchodných podmienok) je absolútne neplatným ustanovením. Ako bolo uvedené vyššie, odvolací súd je toho názoru, že sa jedná o dovolenú zmluvnú úpravu aj v rámci spotrebiteľských vzťahov.

90. Na základe rozsahu podaného odvolania a z dôvodov v ňom uvedených, keď žalobca namietal nepriznanie dohodnutých úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete, v ktorej zamietol žalobu na zaplatenie úrokov z úveru v sadzbe 13,9% ročne odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, t.j. od 15.09.2015 nie je správne.

91. Odvolací súd však zároveň konštatuje, že vzhľadom na súdom prvej inštancie zistenú výšku dlžnej istiny 3.752,- Eur, ktorú žalobca v odvolaní nenamietal, potom nárok žalobcu na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku z omeškania predstavuje sadzbu 13,9% ročne zo sumy 3.752,- Eur od 15.09.2015. Žalobca pôvodne vyčíslil zmluvný úrok za obdobie odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, t.j. od 15.09.2015 do 31.05.2018 z ním uvádzanej istiny 4.000,- Eur vo výške 1.508,05 Eur. Keďže súdom prvej inštancie bola zistená výška dlžnej istiny v čiastke 3.752,- Eur, potom oprávnený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku 13,9% ročne z tejto sumy za obdobie od 15.09.2015 do 31.05.2018 predstavuje sumu 1.414,55 Eur. Podľa odvolacieho súdu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie takto dohodnutých úrokov kapitalizovaných odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru ku dňu 31.05.2018 a zároveň mu vznikol nárok aj na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku v sadzbe 13,9% ročne z priznanej istiny 3.752,- Eur od 01.06.2018 až do zaplatenia.

92. Odvolací súd preto musel napadnuté rozhodnutie v druhej výrokovej vete podľa § 388 CSP zmeniť tak, že priznal žalobcovi právo na zmluvný úrok z úveru vo vyčíslenej sume 1.414,55 Eur a vyjadrený v percentuálnej podobe, t.j. v sadzbe 13,9% ročne zo sumy 3.752,- Eur od 01.06.2018 až do zaplatenia, na zaplatenie ktorých žalovaného zaviazal tak, ako je uvedené v prvej výrokovej vete tohto rozhodnutia.

93. Žalobca sa domáhal vyčíslených - kapitalizovaných zmluvných úrokov od 15.09.2015 do 31.05.2018 vo výške 1.508,05 Eur a odvolací súd mu ich vo výške 1.414,55 Eur. V časti rozdielu medzi týmito sumami, t.j. 93,50,- Eur odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete, keď pôvodne okresný súd nárok žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov odo dňa zosplatnenia v celom rozsahu zamietol. Potvrdenie zamietnutia uplatňovaných vyčíslených úrokov po zosplatnení úveru je v sume 93,50 Eur vychádzajúc z dlžnej istiny 3.752,- Eur, z ktorej boli úroky vypočítavané oproti žalobcom uplatnenej istine 4.000,- Eur.

94. Tak isto v časti priznania percentuálnych úrokov v sadzbe 13,9% ročne boli priznané od 01.06.2018 do zaplatenia z istiny 3.752,- Eur a v časti úrokov nad túto istinu, t.j. zo sumy 248,- Eur bola druhá výroková veta napadnutého rozhodnutia potvrdená.

95. V rozsahu prvej výrokovej vety, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi 3.752,- Eur, zmluvný úrok 396,28 Eur, úroky z omeškania vo výške 513,92 Eur, bankové poplatky vo výške 4,65 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 3.752,- Eur od 01.06.2018 až do zaplatenia ostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie nedotknuté odvolaním, preto o ňom odvolací súd nerozhodoval.

96. Žalobca podal odvolanie aj voči tretej výrokovej vete, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 88%. Odvolací súd preskúmal aj túto časť napadnutého výroku. Napriek tomu, že odvolací súd zmenil druhú výrovkovú vetu napadnutého rozhodnutia, nemala táto skutočnosť vplyv na vecnú správnosť tretieho výroku o náhrade trov konania. Súdom prvej inštancie pri závere o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 88% vychádzal z toho, že žalobca si uplatnil istinu 4.000,- Eur, z ktorej mu bola priznaná suma 3.752,- Eur, čo predstavuje úspech žalobcu v konaní 94%, jeho neúspech 6% a potom pomer úspešnosti žalobcu predstavuje 88%.

97. Odvolací súd pri preskúmaní výroku o náhrade trov konania vychádzal z celkovo uplatnených a vyčíslených súm zo strany žalobcu a priznaných súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom. Žalobca si pôvodne uplatnil voči žalovanému istinu 4.000,- Eur, úroky vo výške 396,28 Eur, úroky vo výške 2.055,97 Eur a bankové poplatky vo výške 14,65 Eur, čo predstavuje vyčíslenú sumu 6.466,90 Eur. Súdom prvej inštancie v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu priznal žalobcovi istinu 3.752,- Eur, úroky 396,28 Eur, úroky z omeškania 513,92 Eur, dohodnuté zmluvné úroky 1.415,55,- Eur a bankové poplatky 4,65 Eur, čo predstavuje sumu 6.082,40 Eur. Úspech žalobcu preto z ním uplatnených vyčíslených súm predstavuje 94%, jeho neúspech 6% a preto pomer úspešnosti žalobcu v konaní predstavuje 88%. Odvolací súd, aj keď vychádzajúc z iných kritérií, potvrdil tretiu výrovkovú vetu o náhrade trov konania ako vecne správnu v zmysle § 255 ods. 2 s použitím § 262 ods.1 CSP.

98. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 a § 255 ods.2 s použitím § 262 ods.1 CSP tak, že ho priznal žalobcovi voči žalovanému v rozsahu 88%, ktorý predstavuje pomer úspešnosti žalobcu v odvolacom konaní. Predmetom odvolacieho konania bol nárok žalobcu na zaplatenie dohodnutých úrokov po zosplatnení úveru až do zaplatenia. Žalobcom vyčíslené dohodnuté úroky od zosplatnenia do 31.05.2018 predstavovali sumu 1.508,05,- Eur. Odvolacím súdom boli priznané dohodnuté úroky za dané obdobie vo výške 1.415,55,- Eur. Úspech žalobcu v odvolaní predstavuje po zaokrúhlení 94%, jeho neúspech 6% a pomer úspešnosti žalobcu v odvolacom konaní predstavuje 88% zo žalobcom kapitalizovaných úrokov vo výške 1.508,05,- Eur.

99. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).